

מסורת הש"ס

א [פסחים פ"א, ט] נלקמן
כ: כימנא לא: א [פ"ב, ט]
ד [נלקמן ו'א, ט] ש"ך
לעיל תפארת ט"ו, א [ט] רש"י
מ"א, א [כתובות ד"ז]
ט [דף קס"ד, א]

פסקי ר"ד

א' אומר בפני נכתב ונשים
אומרים בפנינו נחתם
כשר: אומר ר' אמי אמר ר'
יוחנן אפילו גט יוצא
מתחת ידי עדי חתימה ולא
מתחת ידי עדי חתימה
כשר: אלא קסבר קסבר שנים
שהביא גט ממדינת הים
אין צריכין לומר בפנינו
נכתב ובפנינו נחתם. פ"י
א"פ שער הכתיבה אינו
שליח ולא מהימן כבי תרי
וכמאן דליתיה דמי ונמצא
שאין לנו עדים על
הכתיבה כשר כיון
דמיקים גיטא בכתב
אין אנו צריכין לעדות
הכתיבה דלשמה לא
חיישי' כרבא: בתנ"י
נכתב ביום ונחתם ביום
נכתב בלילה ונחתם בלילה
כל הגיטין שנכתבו ביום
ביום ונחתם בלילה פסול
ור"ש מכשיר שר"ש אומר
כל הגיטין שנכתבו ביום
ביום ונחתם בלילה פסול
דקם זמן הכתיבה לומר
החתימה יום אחד וה"ל
שטר מוקדם והחזים
עשירין במקדש ר"ש
מכשיר דמפרש טעמיהו
לוקמן שר"ש אומר כל
הגיטין כגון שטרי הלואות
ושטרין מקדש עבדי א"ס
לגביהו עבדי א"ס
נכתבו ביום ונחתמו בלילה
פסולים דאחי למיטרף
לקוחות שלא כן אבל גט
דלא עבדי לגביהו כשר:
גמ' איתמר מפני מה תקנו
זמן בגיטין פ"י כיון דלאו
לגביהו עבדי לא אחי
למיטרף ביה לקוחות
דאע"ג דתנן (כתובות
פ"א: הוציאו גט ואין עמו
כתובה ובה כתובה' לאו
מומן הגט טרפא אלא
מומן כתובה וגיטא הוי
ראיה שגורשה ותחתיב
כתובתה ומה יעשה לא אם
ר' יוחנן מוקד: ר' יוחנן א"ס
משום דאחורתי פ"י שפא
ישא בת אחותו וזמנה
תחתיו וחס עליה שלא
תחנן וכתוב לה גט בלא
זמן וזמנה לה וכשמעידין
עליה בב"ד שזינתה תוציא
הגט ואומרת גירשה הייתי
באותה שעה משום האי
טעמא פסול המוקדם דאי
אמרת המוקדם כשר
פעמים שזינתה ביום
ומקדים וכתוב לה גיטא
מאד ואומר עכשיו לעדים
הגט הזה כבר כתבתיו
מאד ולא היה בדעתי
ליטנו לה ועכשיו נמלכתי
ליטנו לה והם יחזתו בו
עכשיו בניסן א"פ שהוא
מוקדם לפי פסולו ולא יוכל
לחזותו והעדים ולא יוכל
לחזותו: ור"ל אמר
משום פירות פ"י שמומן
הגט אם ימכור הבעל
פירות נכסי מלוג שלה הוי
נכתב ואם לא היה בו זמן
היה מוכר והולך
וכשתתבע לדין הויא ידה
על התחתונה שיאמר לה
קודם גירושי' מכרתי
המוקדם פסול שלא
הפסידה פירות אלא
משעת חתימה ואחרי
למיטרף לקוחות שלא
בדין משעת כתיבה ועד
שעת

חזרה. פרסאי: שקלה לשרגא. שיש לפרסאים יוס איד שאין מדליקין
אור בזהו יוס אלא בצית ע"ז שלהן: אמר. רבה בר בר חנה:
רחמנא או בעולך. או החצינאו בליך או הגלינו כלל בני עשו
שהן מכבדין אומנו: הנין דרבה. של מורה ולומדיה היכן היא רחיה
להשיב: גיורס. שגורין שמה
שלא יתעסקו בתורה ולא יקיימו מצוות:
והגלה אופן לנצל. חזרונן הצית:
הא מקמי דניסו חזרי לנצל. דימי
כשדים נכודנלר ואיל מרודך
וזלשנר: **לנצר דאחו חזרי.** משכנש
כורס את המלכות ומלך בצבל:
מסתח יד עד כפיצה. דהשליח נאמן
כשנים: **פסול.** ואע"פ ששניהם
הצילוה: **וימנין.** פעם אחת:
אשכחיה. ר' אסי לר' אמי: **ידי**
היא. לשון אחרון זה אמת:
מתנ"י נכנס צלילה ונחתם ציוס.
היינו חד יומא ואין כאן גט מוקדם:
ציוס ונחתם צלילה. מוקדם הוא
דמשמע דמההוא יומא איגרסה ולא
איגרסה עד למחר ובגמרא מפרש
מאי פסוליה: **כל הגיטין.** של מר
ומתנה והלואה: **פסולין.** דלמי
למטרף לקוחות מיומא דכתיבה ושל
כדין: **חזן מגיטי נשים.** דלאו לגבינא
עבדא ובגמרא מפרש לה: **גמ'**
מפני מה תיקנו זמן בגיטין. כיון
דלאו שטרך לגבינא הוא: **משום**
זמן אחוסו. והיא אשתו ושמה מונה
תחתיו וחס עליה אשת חתן וכותב
לה גט בלא זמן וזמנה לה וכשמעידין
עליה בצית דין מוציאה גיטה ואומרת
משום פירות. שמומן הגט ואין אס ימכור
הבעל בפירות נכסי מלוג שלה תגבס
ואס לא היה בו זמן יהיה מוכר והולך
וכשתתבע לדין הויא ידה על התחתונה
שיאמר לה קודם גירושין מכרתי:
לא

תמוז: מתנ"י נכתב ביום ונחתם ביום בלילה ונחתם בלילה
ביום כשר ביום ונחתם בלילה פסול רבי שמעון מכשיר שהיה רבי שמעון
אומר כל הגיטין שנכתבו ביום ונחתמו בלילה פסולין חזן מגיטי נשים:
גמ' איתמר * מפני מה תיקנו זמן בגיטין רבי יוחנן אמר ט"ד משום בת אחותו
ריש לקיש אמר משום פירות ריש לקיש מ"ט לא אמר כרבי יוחנן אמר לך

משעת כתיבה וא"ת¹ ויחוש שמה נכתב צלילה והקדמנו הבעל והאשה וכתבו זמן של יוס לעשות קניויה על הלוקחות ואע"פ שזה לגרשה
דחיישין בסוף פ"ק דצ"מ (דף ט: גמ') שזכר וי"ל דלעולם אין חותמין העדים כשרואין הזמן מוקדם אלא² יורדים שנייה זמן
נכתב: **מפני מה תיקנו זמן בגיטין.** לא מני למימר דתקינו זמן כדי שכולל להוציא אשה על כך מינו דאי צעי טעמין את גיטה
קודם זמן הכתוב בגט שלא יוכל לומר לה גירשתך מוקדם לכן דלאו הכי נאמנת אשה על כך מינו דאי צעי טעמין את גיטה
ולא ידעו שהיא גרושה ולא תראנו עד שתרצה להנשא ואס יצא הבעל עדי מסירה או לא תפסיד האשה שידעו העדים מתי נמסר
לע"ג דבעל שאומר גירשתי את אשתי נאמן היינו דווקא מכאן ולהבא כדלמרינן ציע נוחלין (ב"ב דף קלד:) ואפילו מכאן ולהבא לא
מצינו שהיא נאמן כשאשתו מכחישה ועוד דמשום מוזנות לא היו צריכין לתקן זמן כמו שאפרש על רבי יוחנן בסמוך דאפילו אין בו
זמן יכולה האשה לזקש עדי מסירה שיעידו בפני צ"ד או עדים שהיו נגדרה ויכתבו לה שטר אחר³ (ומיהו שמה לא יתראו עדי
מסירה לזה עמה צ"ד או לומר לעדים ויכתבו לה שטר אחר שמאזו יוס נגדרה ויכתבו ע"י הזמן פעמים היא תפסיד מוזנות שלא
כדין כשלא גרשה בצעת הכתיבה) וא"ת וגט שיחזרו למה תיקנו בו זמן דאי משום מעשה דיו בלא זמן נמי יוכל לזה צ"ד ויכתבו לו
שמאזו יוס נגדרה ואפ"י למ"ד (ב"מ יג.) עדיו בחתומיו וכן לו אינו וזה דמעשה דיו מיום הכתיבה כיון שאין בו זמן ואין מוכיח מתוכו מתי נכתב כמו
בשני שטרות היוצאין ציוס אחד דאפילו לאבי דלמר עדיו בחתומיו וכן לו זה שמסר לו תחילה קנה דפסק זה דורר (פסח דף קד: כח:)
משמע דאבי סבר כרבי אלעזר דלמר עדי מסירה כרבי ולרבי אלעזר על כרחך זה שמסר לו תחילה קנה כדמוכח דפסק מי שהיה נשוי
(כתובות ד:.) והיינו משום דלא אמרינן עדיו בחתומיו וכן לו אלא היכא דמוכח מתוכו והוא הדין הכא באין בו זמן כלל ואומר ר"י דתקנו
זמן דאי לא הוי ציה זמן פעמים שהיה אדם מוכר עבדו ואח"כ כותב לו גט שיחזרו בלא זמן והיה אומר העבד לרבו שני אייתי ראיה
ששטר מר שך קדם לשחרור שהעבד הוא מוחזק בעצמו והלוקח בא להוציא ממנו השעבוד אבל הכא הבעל מוחזק ולא האשה:
משום בת אחותו. שלא יחפה עליה כשלאין בו זמן דלא אמרינן אוקמה אחזקת אשת איש והסתם הוא דאיגרסה כיון שהיא גרושה
לפניו ועוד דלרבה אוקמה בחזקת כשרה שלא נעצלה כשהיא אשת איש: **ריש לקיש אמר משום פירות.** כיון שעתה האשה
מתי נכתב ונחתם ולא תפסיד פירות עד שעת נתינה⁴ וא"ת גט מאחור יפסל מהאי טעמא⁵ * ויפ' גט פשוט (ב"ב דף קלד:) מוכח דכשר דלמר
גט מוקדש שכתבו עדיו מתוכו כשר מפני שיכול לעשותו פשוט ואי יהיה מאחור דמוקדש אמרי' הסם⁶ מלך שנה מוזין לו שנים ועכשיו
ימנו מוזמן הכתוב בו כדין פשוט שלא ידעו דתחילתו מוקדש יהי' ואומר ר"י דמאחור אין הבעל מפקיד פירות משעת חתימה אלא משעת
הזמן דאין ראוי לגרש בו אפילו נתנו לה לאלתר ואין הגירושין חלים עד הזמן⁷ אבל נכתב ציוס לרבי שמעון ראוי לגרש בו מיד אע"פ שלא
נחתם ע"י עדי מסירה דר"ש סבר כר' אלעזר דעדי מסירה כרבי כדלמרינן צפ"ק (נעל ט:) ולרבי אע"ג דלאוי לגרש בו⁸ כיון דליכא נמי
קול אין הבעל מפקיד פירות⁹ אבל כשעוסקים בזהו ענין דיש קול וראוי לגרש בו מפקיד הבעל פירות משעת כתיבה כדלמר לקמן¹⁰ וקשה
לר"י דלמר' לקמן (דף קח:) אמר לעשרה כתבו גט לאשתי וחתים בו צי תרי מינייהו ציומיה ואיך נמכאן עד עשרה יומי דר"ל אמר כולם
משום עדים¹¹ ופסול ואמאי והרי יש לו קול¹² והרי ראוי לגרש בו דאי חתמו הבעל לא לאשה מפקיד עד לאהשירה ויפסיד פירות
משעת עדים צ' הראשונים ויהא כשר לגרש בו וי"ל כל זמן שהבעל מקפיד ולא חתמו כולם אין קול עד שיחתמו כולם או שיהו עוסקין לחסות:

המביא גט פרק שני גיטין

יז.

הא מקמי דאתו חברי לבבא. פ"י בקונט' חזרי היינו פרסיים ומקמי
דאתו חזרי לנצל היינו צימי כשדים נכודנלר ואיל מרודך
וזלשנר וכתב דלמו היינו כשכנש כורס את המלכות ומלך בצבל
וקשה לר"ת דעל כרחך חזרים לאו היינו פרסיים דלמר דפסק עשרה
יוחסין (קדושין דף עב.) הראני פרסיים
דומין לחיילות של צית דוד הראני
חזרים דומין למלכי חזלה ועוד
דפסק הבא על צימתו (יבמות דף
סג:) משמע דצימי ר' יוחנן אמו
חזרי לנצל דלמר ליה לר' יוחנן אמו
חזרי לנצל שגא נפל ואומר ר"י
דחזרים הס אומה אחת שצאה צימי
רבי יוחנן וכשצאה לנצל הרשיעה את
הפרסיים שזיו בצבל ואחזקל'ו
טפי מאחורמאי וא"ת למאי דפי' בקונט'
דמימי כורס בלא פרסיים לנצל
וצהגול בתרא (ב"ק קי.) אמרינן
דלמר ליה רב לרב כהנא עד האידנא
הוה מלכותא דיונואי דלא קפדי
אשפיכות דמים השתא פרסיים נינהו
וקפדי אשפיכות דמים משמע דצימי
רב אמו פרסיים לנצל ואומר ר"י
דמס הכי פירושא עד האידנא הוה
מלכותא דיונואי שמושלים^א של צבל
היו מיוונים ועכשיו המושלים הם
פרסיים אבל לעולם פרסיים היו שם
מימות כורס: **אחך אומר בפני**
נכתב וב' אומרים בפנינו נחתם כשר.
לרבה אפי' ליכא מעיד עד הכתיבה
כשר ולא נקט אחר אומר צימי
נכתב אלא אגב רישא דתני אחד:^ב
אמר ליה ר' אסי אלא מעתה
רישא דקתני. קושא דרבי
אסי אינה אלא צמאי פליגי דפרירי'
לעיל אלא שלא חש להאריך:
נכתב ביום ונחתם בלילה פסול.
לרבי יוחנן משום שמה
יחפה על צת אחותו ולריש לקיש
משום פירי דקסורין הדיינים שזיוס
הכתיבה נחתם ונטורף האשה
מלקוחות שלא כדין פירות שמעט
כתיבה עד שעת חתימה:
ר"ש מכשיר. דלית ליה שמה
יחפה כדלמר בגמרא ומשום
פירי נמי ליכא דקסבר משנתן עיניו
לגרסה שז אין לנצל פירות דהיינו

משעת כתיבה וא"ת¹ ויחוש שמה נכתב צלילה והקדמנו הבעל והאשה וכתבו זמן של יוס לעשות קניויה על הלוקחות ואע"פ שזה לגרשה
דחיישין בסוף פ"ק דצ"מ (דף ט: גמ') שזכר וי"ל דלעולם אין חותמין העדים כשרואין הזמן מוקדם אלא² יורדים שנייה זמן
נכתב: **מפני מה תיקנו זמן בגיטין.** לא מני למימר דתקינו זמן כדי שכולל להוציא אשה על כך מינו דאי צעי טעמין את גיטה
קודם זמן הכתוב בגט שלא יוכל לומר לה גירשתך מוקדם לכן דלאו הכי נאמנת אשה על כך מינו דאי צעי טעמין את גיטה
ולא ידעו שהיא גרושה ולא תראנו עד שתרצה להנשא ואס יצא הבעל עדי מסירה או לא תפסיד האשה שידעו העדים מתי נמסר
לע"ג דבעל שאומר גירשתי את אשתי נאמן היינו דווקא מכאן ולהבא כדלמרינן ציע נוחלין (ב"ב דף קלד:) ואפילו מכאן ולהבא לא
מצינו שהיא נאמן כשאשתו מכחישה ועוד דמשום מוזנות לא היו צריכין לתקן זמן כמו שאפרש על רבי יוחנן בסמוך דאפילו אין בו
זמן יכולה האשה לזקש עדי מסירה שיעידו בפני צ"ד או עדים שהיו נגדרה ויכתבו לה שטר אחר³ (ומיהו שמה לא יתראו עדי
מסירה לזה עמה צ"ד או לומר לעדים ויכתבו לה שטר אחר שמאזו יוס נגדרה ויכתבו ע"י הזמן פעמים היא תפסיד מוזנות שלא
כדין כשלא גרשה בצעת הכתיבה) וא"ת וגט שיחזרו למה תיקנו בו זמן דאי משום מעשה דיו בלא זמן נמי יוכל לזה צ"ד ויכתבו לו
שמאזו יוס נגדרה ואפ"י למ"ד (ב"מ יג.) עדיו בחתומיו וכן לו אינו וזה דמעשה דיו מיום הכתיבה כיון שאין בו זמן ואין מוכיח מתוכו מתי נכתב כמו
בשני שטרות היוצאין ציוס אחד דאפילו לאבי דלמר עדיו בחתומיו וכן לו זה שמסר לו תחילה קנה דפסק זה דורר (פסח דף קד: כח:)
משמע דאבי סבר כרבי אלעזר דלמר עדי מסירה כרבי ולרבי אלעזר על כרחך זה שמסר לו תחילה קנה כדמוכח דפסק מי שהיה נשוי
(כתובות ד:.) והיינו משום דלא אמרינן עדיו בחתומיו וכן לו אלא היכא דמוכח מתוכו והוא הדין הכא באין בו זמן כלל ואומר ר"י דתקנו
זמן דאי לא הוי ציה זמן פעמים שהיה אדם מוכר עבדו ואח"כ כותב לו גט שיחזרו בלא זמן והיה אומר העבד לרבו שני אייתי ראיה
ששטר מר שך קדם לשחרור שהעבד הוא מוחזק בעצמו והלוקח בא להוציא ממנו השעבוד אבל הכא הבעל מוחזק ולא האשה:
משום בת אחותו. שלא יחפה עליה כשלאין בו זמן דלא אמרינן אוקמה אחזקת אשת איש והסתם הוא דאיגרסה כיון שהיא גרושה
לפניו ועוד דלרבה אוקמה בחזקת כשרה שלא נעצלה כשהיא אשת איש: **ריש לקיש אמר משום פירות.** כיון שעתה האשה
מתי נכתב ונחתם ולא תפסיד פירות עד שעת נתינה⁴ וא"ת גט מאחור יפסל מהאי טעמא⁵ * ויפ' גט פשוט (ב"ב דף קלד:) מוכח דכשר דלמר
גט מוקדש שכתבו עדיו מתוכו כשר מפני שיכול לעשותו פשוט ואי יהיה מאחור דמוקדש אמרי' הסם⁶ מלך שנה מוזין לו שנים ועכשיו
ימנו מוזמן הכתוב בו כדין פשוט שלא ידעו דתחילתו מוקדש יהי' ואומר ר"י דמאחור אין הבעל מפקיד פירות משעת חתימה אלא משעת
הזמן דאין ראוי לגרש בו אפילו נתנו לה לאלתר ואין הגירושין חלים עד הזמן⁷ אבל נכתב ציוס לרבי שמעון ראוי לגרש בו מיד אע"פ שלא
נחתם ע"י עדי מסירה דר"ש סבר כר' אלעזר דעדי מסירה כרבי כדלמרינן צפ"ק (נעל ט:) ולרבי אע"ג דלאוי לגרש בו⁸ כיון דליכא נמי
קול אין הבעל מפקיד פירות⁹ אבל כשעוסקים בזהו ענין דיש קול וראוי לגרש בו מפקיד הבעל פירות משעת כתיבה כדלמר לקמן¹⁰ וקשה
לר"י דלמר' לקמן (דף קח:) אמר לעשרה כתבו גט לאשתי וחתים בו צי תרי מינייהו ציומיה ואיך נמכאן עד עשרה יומי דר"ל אמר כולם
משום עדים¹¹ ופסול ואמאי והרי יש לו קול¹² והרי ראוי לגרש בו דאי חתמו הבעל לא לאשה מפקיד עד לאהשירה ויפסיד פירות
משעת עדים צ' הראשונים ויהא כשר לגרש בו וי"ל כל זמן שהבעל מקפיד ולא חתמו כולם אין קול עד שיחתמו כולם או שיהו עוסקין לחסות:

זנות

עין משפט גר מצוה

י א מ"י פ"ז מהלכות
גירושין הלכה ט סמג
עשין ג טו"ש ע"ש ר"ע סימן
קמב סעיף יחן יט:
יח ב טו"ש ע"ש ח"מ סימן
מג סעיף טז:
יט ג מ"י פ"א מהלכות
גירושין הלכה כה
סמג עשין ג טו"ש ע"ש ר"ע
סימן קמ סעיף ג:
כ ד מ"י שם הלכה כד:

תורה אור השלם

1. אלהים הבין דרכה
והוא ידע את מקומה:
איוב כח כג

גליון הש"ס

גמ' פס"י מה תקנו זמן
בגיטין. עין צ"ב קמב
ע"כ תודיע עדי: תוס'
ד"ה ריש לקיש וכו' ובפ'
גמ פשוט. עין לקמן דף פ
ע"כ תדע"י מצינו:

מוסף רש"י

עמד והגלה אותם
לבלל. שאין כשדים
אסורים כשאר אומות
(פסחים י"ט.) ביום ונחתם
בלילה פסול. וכל שכן
למחר וליומא אחרא (קטן)
(י"ט.) משום בת אחותו.
שמה יכא נשוי בת אחותו
וזמנה תחתיו ויראה עדים
ממשמשין ונאין ויחוס
עליה ויגרסנה ואלמר קודם
זמנה שאלם מעדים כבר
נגרסה (יבמות לא.)
משום פירות. לר"ש
מחמתה נגדנה מעצלה
פירות שכל משפט מלוג
שלה דקסבר משנתן עתה
ענייה כה לגרסה שז אין לו
לנצל פירות (טס.)

מוסף תוספות

א. [דחיינן] (ושחשירם)
והפסידים מוס' צ"ק ק"ח.
ד"ה השלם. ב. אמר בפני
נכתב. רמב"ם. ג. דהויל'
מוקדם, ורבנ' מפרש
מוס' ה"לש'.
ד. לרדיה נמי יפסל,
דכי את בלילה קמי עדים
לחזותו. מוס' ה"לש'.
ה. מצא. מוס' ה"לש'.
ו. דחיישין שמה כתבה
האשה שובר ליתן בניסן
ולא נתנה עד השחר. מוס'
ה"לש'. ז. דהכא ליכא
לחזותו. מוס' ה"לש'.
ח. דפעמים שנכתב
בניסן ואינו נתנו עד השחר
והוא לא תדע מתי נכתב.
מוס' ה"לש'. ט. דהא
מפסידה פירות משעת
כתיבתו עד שעת זמן
הכתוב בתוכו. רמב"ם. י.
מס'ה"פ. י. אלא ש"מ
דמאחור כשר. שטות
קמנוס. יא. דהויל'
כאילו התנה עמה ואמר לא
תתגרשי עד יום פלוני. ר"ן.
יב. בעידי מסירה. מוס'
ה"לש'. יג. דבעיני
חתי. מוס' ה"לש'.
יד. ומאחור א"פ שיש
לו קול אין ראוי לגרש בו
והוא דאין עוסקין באותו
ענין א"פ דראוי לגרש בו
אין לו קול. מוס' ה"לש'.
טו. והויל' מוקדם.
טז. ב' בחתימה ב' ש"מ
החתומין בו. רש"ב.